

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Ontvangen: 20-4-2023

2023/007++vt

Universiteit Leiden
T.a.v. het College van Bestuur
Postbus 9500
2300 RA LEIDEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
37594876

Bijlagen
1

Datum 20 april 2023

Betreft Besluit macrodoelmatigheid wo-bacheloropleiding Economics & Society

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzendsdatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht bestuur,

Met de brief van 26 januari 2023, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 26 januari 2023, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de wo-bacheloropleiding Economics & Society als bekostigde opleiding te verzorgen in Den Haag.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 13 maart 2023, kenmerk 2023/007, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de wo-bacheloropleiding Economics & Society als bekostigde opleiding te verzorgen in Den Haag. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, beperk ik mijn instemming tot de voltijdvariant.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag, voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het genoemde advies van de CDHO.

Opleidingstaal

Naar aanleiding van ons contact over de opleidingstaal van de wo-bacheloropleiding Economics & Society en de daaropvolgende correspondentie op 13 april jl. en 19 april jl. heeft u bevestigd dat u de opleiding enkel in het Nederlands aan zult bieden. Deze keuze onderschrijf ik van harte, gezien het

uitgangspunt van artikel 7.2 van de WHW en de huidige maatschappelijke discussie over de beheersing van internationale studentenstromen.

Onze referentie
37594876

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de UNL.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

<i>Onderwerp</i>	<i>Ons Kenmerk</i>	<i>Datum</i>
Nieuwe opleiding Universiteit Leiden Voltijd wo bachelor Economics & Society Den Haag	2023/007	13/03/2023

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 26/01/2023 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Universiteit Leiden om de wo bachelor Economics & Society als bekostigde opleiding te verzorgen te Den Haag (brief van 26/01/2023 met kenmerk 2023/1629343/SAZ). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Universiteit Leiden om de wo bachelor Economics & Society als bekostigde opleiding te Den Haag te verzorgen. De commissie adviseert daarbij de toestemming te beperken tot de voltijdvariant op grond van art. 6.2 lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de WHW. Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de opleiding Economics & Society in Den Haag vestigen. Het gaat om een Nederlandstalige wo bachelor die de aanvrager in het Croho onderdeel Economie wil laten registreren. De voorgenomen opleiding omvat 180 studiepunten en de aanvrager wil deze in voltijdvorm aanbieden. De aanvraag is tegelijk ingediend met een aanvraag voor een op de

voorgenomen opleiding aansluitende wo master Economie van de Publieke Sector die door de Universiteit Leiden is ingediend (2023/006). De aanvragen zijn op grond van art. 5 lid 5 van de Regeling in samenhang beoordeeld.

De opleiding is opgezet als een brede economische bacheloropleiding waarbinnen studenten leren economische theorie te combineren met inzichten uit de aanverwante sociaalwetenschappelijke disciplines rechten, politicologie en bestuurskunde. Studenten kiezen één van deze disciplines als specialisatie naast het economie-programma. De opleiding zet daarnaast in op het leren van digitale en communicatieve vaardigheden.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een vwo-diploma met ten minste Wiskunde A of B in het pakket.

De aanvrager noemt onder meer econoom, onderzoeker economisch domein, economisch beleidsadviseur en data-analist met economisch begrip als potentiële functies voor afgestudeerden die na afronding van de voorgenomen opleiding ook een relevante wo masteropleiding hebben afgerond.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

De aanvrager stelt dat de wo bachelor Economics & Society aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte beroept de aanvrager zich op de prognoses voor opleidingstypen zoals deze zijn opgenomen in ROA's Arbeidsmarktinformatiesysteem (AIS), het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2026' van het ROA (2021), tien verslagen van interviews met werkgevers, vier adhesiebetuigingen van werkgevers, het factsheet 'Overheid: Factsheet arbeidsmarkt' van het UWV (2020), het rapport 'Kansrijke Beroepen' van het UWV (2021), het rapport 'Studie & Werk 2022: De arbeidsmarktpositie van hbo- en wo-alumni' van SEO Economisch Onderzoek (2022), het rapport 'De arbeidsmarktpositie van academici vergeleken' van het UWV (2020), de resultaten van de Nationale Alumni Enquête die beschikbaar zijn op de website van de UNL (www.universiteitenvannederland.nl/nae.html), de gegevens over de arbeidsmarktregio Haaglanden zoals deze zijn weergegeven op de website van het UWV (www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/regio/haaglanden), het 'Bruegel Research Programme 2022-2023' van Bruegel (2022) en de 'Vacatureanalyse ter ondersteuning van doelmatigheidsonderbouwing Bsc Economics & Society' en het 'Werkgeversonderzoek t.b.v. macrodoelmatigheidsaanvraag Bsc Economics & Society en MSc Economie van de Publieke Sector' die door NIDAP zijn uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2022).

De commissie is van mening dat het 'Bruegel Research Programme 2022-2023' van Bruegel (2022) beter aansluit bij de beoordeling van een wetenschappelijke behoefte. Deze bron wordt daarom buiten beschouwing gelaten bij de beoordeling van de arbeidsmarktbehoefte.

De commissie stelt voorop dat, hoewel een wo bacheloropleiding een kwalificatie is om de arbeidsmarkt te betreden, de praktijk over het algemeen is dat afgestudeerde wo bachelors doorstuderen om een mastergraad te behalen. Daarom moet op grond van de Regeling duidelijk worden gemaakt naar welke masteropleiding de afgestudeerde wo bachelors kunnen doorstromen en of er een arbeidsmarktbehoefte is aan deze wo masterafgestudeerden. De aanvrager heeft aangegeven dat studenten van de voorgenomen opleiding een vervolgopleiding kunnen volgen zoals Business Economics en Econometrics. De aanvrager geeft verder aan dat afgestudeerden door kunnen stromen naar de specialisatie Economics and Governance in de door de aanvrager aangeboden opleiding Public Administration. Ook stelt de aanvrager dat afgestudeerden door kunnen stromen in de beoogde vervolgopleiding Economie van de Publieke Sector (CDHO dossiernummer 2023/006).

De aanvrager beschouwt twee opleidingstypen die zijn opgenomen in ROA's AIS als relevant voor de voorgenoemde opleiding Economics & Society, zijnde het opleidingstype master economie en econometrie en het opleidingstype bachelor economie en econometrie.

De commissie acht met de aanvrager het opleidingstype master economie en econometrie het meest relevant omdat hierin vervolgoopleidingen zoals Business Economics en Econometrics zijn opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als redelijk en verwacht enige knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 1).

Tabel 1: Arbeidsmarktprognoses opleidingstype master economie en econometrie

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele Indicator	Aantal	Gem.		Typering
			Totaal % 6 jr.	jaarlijks %	
>> Master - economie en econometrie	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	4200	8	1.3	hoog
>> Master - economie en econometrie	verwachte vervangingsvraag tot 2026	5700	11	1.7	laag
>> Master - economie en econometrie	verwachte baanopeningen tot 2026	9900	19	2.9	gemiddeld
>> Master - economie en econometrie	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026	9500	18	2.8	gemiddeld
>> Master - economie en econometrie	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	1.01			enige
>> Master - economie en econometrie	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	1.01			redelijk

Bron: ROA, AIS

Daarnaast acht de commissie het opleidingstype master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen enigszins relevant omdat de vervolgoopleiding Public Administration (met de daarin opgenomen specialisatie Economics and Governance) hierin is opgenomen naast een groot aantal niet en nauwelijks verwante opleidingen. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 2).

Tabel 2: Arbeidsmarktprognoses opleidingstype master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele Indicator	Aantal	Gem.		Typering
			Totaal % 6 jr.	jaarlijks %	
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	19600	9	1.4	hoog
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2026	30200	13	2.1	gemiddeld
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2026	49800	22	3.3	gemiddeld
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026	44100	19		3 gemiddeld
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	1			groot
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	1			goed

Bron: ROA, AIS

Hoewel de commissie aanneemt dat de meerderheid van de studenten van de voorgenomen opleiding een vervolgopleiding zal volgen, neemt de commissie ook de prognoses voor relevante bacheloropleidingstypen mee in de overweging. De commissie acht met de aanvrager het opleidingstype bachelor economie en econometrie relevant omdat hierin sterk verwante opleidingen zoals Economie en Economie en Beleid zijn opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 3).

Tabel 3: Arbeidsmarktprognoses opleidingstype bachelor economie en econometrie

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele Indicator	Aantal	Gem.		Typering
			Totaal % 6 jr.	jaarlijks %	
> > Bachelor - economie en econometrie	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	1700	6		1 gemiddeld
> > Bachelor - economie en econometrie	verwachte vervangingsvraag tot 2026	4600	16		2.5 gemiddeld
> > Bachelor - economie en econometrie	verwachte baanopeningen tot 2026	6300	22		3.4 gemiddeld
> > Bachelor - economie en econometrie	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026	3300	11		1.8 laag
> > Bachelor - economie en econometrie	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	0.97			groot
> > Bachelor - economie en econometrie	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	0.97			goed

Bron: ROA, AIS

Daarnaast acht de commissie het opleidingstype bachelor management, bedrijfs- en personeelwetenschappen enigszins relevant omdat de sterk verwante opleiding Economie en Bedrijfseconomie hierin is opgenomen naast een groot aantal niet en nauwelijks verwante opleidingen. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als matig en verwacht vrijwel geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 4).

Tabel 4: Arbeidsmarktprognoses opleidingstype bachelor management, bedrijfs- en personeelwetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele Indicator	Aantal	Gem.		Typering
			Totaal % 6 jr.	jaarlijks %	
> > Bachelor - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	22800	7	1.1	gemiddeld
> > Bachelor - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2026	34900	10	1.7	laag
> > Bachelor - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2026	57700	17	2.7	laag
> > Bachelor - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026	69100	21	3.2	gemiddeld
> > Bachelor - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	1.06			vrijwel geen
> > Bachelor - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	1.06			matig

Bron: ROA, AIS

De aanvrager verwijst ook naar het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2026' van het ROA (2021, p. 23), waarin verder nog wordt aangegeven dat het ROA een overaanbod van maximaal 5% aan gediplomeerden niet problematisch acht omdat dit wordt aangeduid als 'frictiewerkloosheid'. De commissie constateert dat frictiewerkloosheid op zichzelf niet kwalijk is, maar dat dit niet betekent dat er ook daadwerkelijk een behoefte bestaat aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De commissie constateert dat de prognoses die zijn opgenomen in het AIS van het ROA voor de opleidingstypen die (ten dele) relevant zijn voor de voorgenomen opleiding geen eenduidig beeld opleveren van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen opleiding Economics & Society.

De aanvrager verwijst ook naar tien verslagen van interviews met werkgevers en vier adhesiebetuigingen van werkgevers. De verslagen en de adhesiebetuigingen vermelden de namen van de geïnterviewden en de organisaties waar zij werkzaam voor zijn en de commissie constateert dat zeven van de tien geïnterviewden in een positie zijn om een uitspraak te doen over het aannamebeleid van hun organisatie. De commissie merkt verder op dat de interviews in de meeste gevallen gaan over zowel de voorgenomen opleiding als de (voorgenomen) aansluitende wo masteropleiding Economie van de Publieke Sector (CDHO dossiernummer 2023/006). Twee interviews gaan (vrijwel) alleen maar over deze masteropleiding en spreken niet of nauwelijks over de voorgenomen bacheloropleiding. De commissie weegt enkel de uitspraken van de vijf geïnterviewden die zonder meer een uitspraak kunnen doen over het aannamebeleid van hun

organisatie en die de voorgenomen opleiding expliciet noemen.

De interviews hebben plaatsgevonden tussen augustus en oktober 2022. De geïnterviewden in deze interviews geven aan afgestudeerden van een multidisciplinaire economie-opleiding interessant te vinden voor hun organisatie. In het algemeen constateert de commissie echter dat slechts twee interviews aandacht wordt besteed aan tekorten binnen de organisatie. De overige geïnterviewden spreken enkel over de waarde van de inhoud van de opleiding in het algemeen of binnen de organisatie. De commissie constateert dat de interviews laten zien dat meerdere partijen in het werkveld positief zijn over de voorgenomen opleiding, maar constateert dat de resultaten hooguit als illustratief kunnen worden beschouwd voor een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding omdat de geïnterviewden geen uitspraken doen over een interesse om afgestudeerden van de voorgenomen opleiding aan te nemen.

Van de vier bijgevoegde adhesiebetuigingen zijn er twee ongedateerd, dateert er één uit oktober 2022 en één uit november 2022. De adhesiebetuigingen zijn ondertekend en vermelden de organisaties waar zij werkzaam voor zijn. De commissie stelt vast dat alle ondertekenaars in een positie zijn om een uitspraak te doen over het aannamebeleid van hun organisatie. De adhesiebetuigingen omvatten een grotendeels overlappende tekst waarin wordt aangegeven dat er behoefte bestaat aan breed opgeleide economen die inzichten op het gebied van actuele beleidsvraagstukken kunnen koppelen aan economische vragen. De commissie constateert dat deze adhesiebetuigingen blijken te geven van een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Op basis van het factsheet 'Overheid: Factsheet arbeidsmarkt' van het UWV (2020, p. 3-4) stelt de aanvrager dat het aantal overheidsvacatures tussen 2015 en 2019 met 126% is toegenomen. Het factsheet geeft aan dat het groeiende aantal vacatures voortkomt uit hogere overheidsuitgaven en vergrijzing van het personeelsbestand. Deze behoefte bestaat zowel op landelijk als op gemeentelijk niveau. De commissie constateert dat de bron hier inderdaad aandacht aan besteedt, maar stelt ook vast dat deze groei en vergrijzing op alle vlakken in de overheidssector plaatsvindt en dat dit niet zonder meer blijkt te geven van een groeiende behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Het rapport 'Kansrijke Beroepen' van het UWV (2021) vermeldt volgens de aanvrager dat onder meer 'beleidsadviseurs bestuurlijk-juridisch, economisch' worden aangemerkt als kansrijk beroep. De commissie constateert dat dit in de meest recente editie van dit rapport (2022, p. 10) onveranderd is en dat dit een positieve indicatie is van de arbeidsmarktkansen van afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Het rapport 'Studie & Werk 2022: De arbeidsmarktpositie van hbo- en wo-alumni' van SEO Economisch Onderzoek (2022, p. 24) wordt door de aanvrager aangehaald om aan te geven dat de gemiddelde duur tot het vinden van een substantiële baan voor wo-master afgestudeerden in het economie-cohort van 2019-2020 3,5 maanden betrof. De aanvrager stelt dat dit 12,5% korter is dan het gemiddelde van 4 maanden. De commissie stelt vast dat de mediane duur tot het vinden van een substantiële baan voor afgestudeerden van sterk verwante wo-masteropleidingen Economie en Business Administration respectievelijk 3,5 maanden en 3,9 maanden is. De commissie constateert dat afgestudeerden van deze opleidingen binnen gemiddelde tijd een substantiële baan vinden.

Verder refereert de aanvrager aan het rapport 'De arbeidsmarktpositie van academici vergeleken' van het UWV (2020, p. 4, 9), waarin het UWV de arbeidsmarktpositie van 72 wo-opleidingsclusters met elkaar heeft vergeleken. Het cluster Economie neemt hierbij de 21e positie in, waarmee de positie voor afgestudeerden op de arbeidsmarkt als 'goed' wordt getypeerd. In het rapport wordt verder aangegeven dat 83% van de afgestudeerden uit het cohort 2007-2008 na tien jaar een vaste baan had en dat zij gemiddeld een hoog jaarinkomen hadden. Voor dit cohort heeft het cluster Economie de 10e positie in de ranglijst wat betreft arbeidsmarktpositie, waarmee deze als 'goed' wordt getypeerd. De commissie constateert dat deze bron blijkt te geven van een goede arbeidsmarktpositie van afgestudeerden van economische opleidingen op zowel de korte

als de lange termijn.

De aanvrager haalt vervolgens de resultaten van de Nationale Alumni Enquête die beschikbaar zijn op de website van de UNL (www.universiteitenvannederland.nl) aan. De aanvrager kijkt hierbij naar de resultaten van 2019 en vergelijkt hierbinnen de antwoorden van de economie-alumni met die van alle alumni. De aanvrager stelt vast dat alumni binnen de economie gemiddeld 2,5 maanden op zoek zijn naar een substantiële baan, wat gelijk is aan het gemiddelde van alle alumni. Verder stelt de aanvrager vast dat 53,4% van alle alumni een tijdelijke aanstelling had. Bij alumni van economische opleidingen was dit aandeel 34,6%. De commissie constateert dat de Nationale Alumni Enquête een positieve indicatie geeft van de arbeidsmarktkansen van afgestudeerden van economische opleidingen.

De aanvrager verwijst verder naar de gegevens over de arbeidsmarktregio Haaglanden voor de beroepsklassen 'bedrijfseconomische en administratieve beroepen' en 'openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen' zoals deze zijn weergegeven op de website van het UWV (www.werk.nl). De commissie merkt op dat de arbeidsmarkt begin 2020 is gekrompen als gevolg van de coronacrisis en dat deze krimp vervolgens is omgeslagen naar een (zeer) grote krapte op de arbeidsmarkt die zichtbaar is bij alle beroepsgroepen en alle sectoren. Het feit dat de arbeidsmarktspanning bij de door de aanvrager benoemde beroepsklassen als (zeer) krap wordt getypeerd en een sterke stijging in het aantal vacatures laat zien is daarom niet onderscheidend. De commissie kent daarom minder gewicht toe aan deze bron en stelt vast dat zij een (zeer) kleine positieve indicatie geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Vervolgens refereert de aanvrager aan de 'Vacatureanalyse ter ondersteuning van doelmatigheidsonderbouwing Bsc Economics & Society' die door NIDAP is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2022). Het onderzoek heeft plaatsgevonden in juli 2022. Er is aangegeven dat landelijk gezocht is naar vacatures op hbo/wo- en wo-niveau in de periode 8 juli 2019 tot en met 8 juli 2022 zoals deze zijn opgenomen in de vacaturedatabase van Jobfeed. De gehanteerde zoektermen zijn in de vacatureanalyse vermeld. Verder is er bij vier functietitels (procesmanager, management consultant, strategisch beleidsadviseur en bedrijfsadviseur) is op basis van steekwoorden een nadere filtering gedaan van de functies om vacatures die betrekking hebben op economie, beleid, bestuur en politiek-bestuurlijke betrekkingen over te houden. Het onderzoek heeft de meest genoemde functies in het dossier vermeld, waarbij het voornamelijk gaat om planeconomen, trainees economisch domein, economen, procesmanagers en managementconsultants. In het onderzoek wordt geconstateerd dat er in de afgelopen drie jaar 3512 unieke vacatures zijn uitgezet op het gebied van economie en beleid. Ook zijn er volgens de aanvrager 342 vacatures voor data-analisten met een economische achtergrond aangetroffen. De aanvrager merkt op dat er een groei is geweest in het aantal vacatures in de afgelopen drie jaar.

De commissie constateert dat het onderzoek volgens een valide methode is uitgevoerd en dat de resultaten ontdubbeld zijn. Verder stelt de commissie vast dat de gebruikte zoektermen en filters relevant zijn en dat de resultaten navolgbaar zijn. De commissie merkt wel op dat de door de aanvrager genoemde groei in de afgelopen drie jaar vooral te zien is in het jaar 2021-2022, waarvan de commissie vaststelt dat er in dit jaar als gevolg van de omslag na de coronacrisis een (zeer) grote krapte op de arbeidsmarkt is ontstaan die zichtbaar is bij alle beroepsgroepen en alle sectoren. De commissie constateert dat het onderzoek blijkt geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan economen en beleidsmedewerkers met een economische achtergrond. De voorgenomen opleiding sluit aan op deze behoefte.

Ten slotte beroept de aanvrager zich op het 'Werkgeversonderzoek t.b.v. macrodoelmatigheidsaanvraag Bsc Economics & Society en MSc Economie van de Publieke Sector' dat door NIDAP is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager (2022). Het werkgeversonderzoek is uitgevoerd in de vorm van een online vragenlijst waarop 46 respondenten hebben gereageerd. Het onderzoek heeft plaatsgevonden in augustus en september 2022. Uit het bijgeleverde onderzoek

blijkt dat de respondenten vragen hebben beantwoord over een behoefte aan zowel de voorgenomen wo master Economie van de Publieke Sector (CDHO dossiernummer 2023/006) als de onderhavige opleiding. Het onderzoek bevat een lijst van 202 aangeschreven organisaties die zijn aangeschreven voor dit onderzoek; de organisaties waar de respondenten voor werken zijn in deze lijst opgenomen. Het onderzoek vermeldt ook de typen organisaties waar respondenten voor werken: het gaat hierbij vooral om consultancy (24%), ministeries of rijksoverheid (17%) of andere overheidsinstellingen (15%). Onder de andere overheidsinstellingen vallen onder meer toezichthouders, adviesraden en onderzoeksbureaus. De organisaties verschillen sterk in grootte, maar de meeste respondenten werken voor bedrijven van meer dan 3000 medewerkers of 500-999 medewerkers (beide 20%). De functies van de respondenten zijn in het onderzoek vermeld. 65% van de respondenten geeft aan betrokken te zijn bij het personeelsbeleid of de werving. 24% geeft aan dit enigszins te zijn, waarbij van de meeste respondenten een uitleg is gegeven. De commissie constateert dat van de meerderheid van deze groep kan worden gesteld dat zij in staat zijn om gezaghebbende uitspraken over de arbeidsmarktbehoefte in de eigen organisatie en de sector kunnen doen.

De respondenten is gevraagd welke behoefte aan nieuwe medewerkers zij op de middellange termijn (tussen 2027 en 2032) en de lange termijn (tussen 2032 en 2037) verwachten. Het onderzoek betreft alleen de antwoorden van de respondenten die hebben aangegeven (in enige mate) betrokken te zijn bij het aannamebeleid van hun organisatie. De commissie merkt hierbij op dat de respondenten hier hebben gesproken over een behoefte aan medewerkers die zowel de voorgenomen wo master Economie van de Publieke Sector (CDHO dossiernummer 2023/006) als de voorgenomen opleiding hebben gevolgd.

Wat betreft de middellange termijn hebben 38 respondenten aangegeven een behoefte te hebben aan nieuwe medewerkers binnen de eigen organisatie die de voorgenomen opleiding (en de wo master Economie van de Publieke Sector) hebben gevolgd. Twee van deze respondenten hebben aangegeven geen zicht te hebben op de precieze hoeveelheid afgestudeerden die nodig zal zijn. De resterende respondenten zien een behoefte van 615 nieuwe medewerkers tussen 2027 en 2032.

Wat betreft de lange termijn hebben 37 respondenten aangegeven een behoefte te hebben aan nieuwe medewerkers binnen de eigen organisatie die de voorgenomen opleiding (en de wo master Economie van de Publieke Sector) hebben gevolgd. Twee van deze respondenten hebben aangegeven geen zicht te hebben op de precieze hoeveelheid afgestudeerden die nodig zal zijn. De resterende respondenten zien een behoefte van 702 nieuwe medewerkers tussen 2032 en 2037. De commissie acht het arbeidsmarktonderzoek valide en overwegend navolgbaar. De navolgbaarheid wordt in de ogen van de commissie beperkt doordat de aanvrager een lijst van de 202 aangeschreven bedrijven heeft meegeleverd, maar niet heeft aangegeven voor welke bedrijven de deelnemende respondenten werkzaam zijn. Daarbij constateert de commissie dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding waarschijnlijk wel voor de overgrote meerderheid van de genoemde bedrijven zouden kunnen werken. Verder constateert de commissie dat van de 11 respondenten die aangeven 'in enige mate' betrokken te zijn van tien een nadere uitleg is gegeven in hoeverre zij betrokken zijn; de commissie acht de onderbouwing van de functie vier van deze respondenten onvoldoende om deze te betrekken bij de resultaten. Dit maakt dat de commissie de antwoorden van 5 van de 41 van de respondenten (12%) als onvoldoende relevant beschouwt. Omdat het dossier verder niet vermeldt welke respondent welke antwoorden heeft gegeven is het voor de commissie niet mogelijk te bepalen welke antwoorden relevant moeten worden geacht voor het bepalen van de arbeidsmarktbehoefte. Ten slotte stelt de commissie vast dat het onvoldoende duidelijk gemaakt is in het onderzoek of de respondenten enkel interesse zouden hebben in afgestudeerden van de voorgenomen opleiding als zij ook de wo master Economie van de Publieke Sector hebben gevolgd, of dat de voorgenomen bachelor voldoende wordt geacht door de respondenten.

De commissie constateert op grond van het bovenstaande dat het onderzoek een positieve indicatie geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager aannemelijk heeft

gemaakt dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Economics & Society.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

De aanvrager onderbouwt de maatschappelijke behoefte aan de hand van een groot aantal bronnen. De commissie neemt de volgende bronnen mee in de onderstaande overweging: het rapport 'Brede welvaart: het CPB voorbij het bbp' van het CPB (2022), de kamerbrief 'Parlementair onderzoek Breed welvaartsbegrip' van de Minister van Economische Zaken en Klimaat en de Minister van Financiën (34 298, nr. 28), de kamerbrief 'Plan van-aanpak CPB-PBL-SCP Verankering Brede Welvaarts-denken in begrotingssystematiek van Kabinet en Kamer' van het CPB, PBL en SCP (28 februari 2021), het rapport 'Verankering van Brede Welvaart in de Begrotingssystematiek: Voortgangsrapportage van de drie gezamenlijke planbureaus' van het CPB, PBL en SCP (2022), het persbericht 'Sustainable Development: EU sets out its priorities' van de Europese Commissie (22 november 2016), het rapport 'Sustainable development in the European Union Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context' van de Europese Commissie (2022), het rapport 'Kleur bekennen voor een stabiele en veerkrachtige Europese Economie' van de Rijksoverheid (2021), het rapport 'Ondernemen voor brede welvaart: Naar nieuw Rijnlands samenspel' van VNO-NCW en MKB-Nederland (2021), het rapport 'Thinking like an economist?: A quantitative analysis of economics bachelor curricula in the Netherlands' van Tielemans et al. (2017) en het artikel 'Transformatie-agenda voor economie en bedrijfskunde' van Verhoef et al. (20 december 2022).

De aanvrager centreert het betoog wat betreft de maatschappelijke behoefte rond het concept 'brede welvaart' en begint hiermee door te verwijzen naar het rapport 'Brede welvaart: het CPB voorbij het bbp' van het CPB (2022, p. 2), waarin wordt gesteld dat er in de Nederlandse politiek al langer wordt gepleit voor een breed perspectief op welvaart om een evenwichtig overheidsbeleid te creëren. Hiermee wordt volgens de kamerbrief 'Parlementair onderzoek Breed welvaartsbegrip' van de Minister van Economische Zaken en Klimaat en de Minister van Financiën (34 298, nr. 28, p. 1-2) bedoeld dat er niet enkel gekeken wordt naar economische groei en de materiële welvaart, maar ook naar andere welvaartsaspecten zoals gezondheid, arbeid en vrije tijd, veiligheid, onderwijs en wonen. De kamerbrief 'Plan van-aanpak CPB-PBL-SCP Verankering Brede Welvaarts-denken in begrotingssystematiek van Kabinet en Kamer' (28 februari 2021) en het rapport 'Verankering van Brede Welvaart in de Begrotingssystematiek: Voortgangsrapportage van de drie gezamenlijke planbureaus' (2022) laten verder zien dat het CPB, PBL en SCP hebben gewerkt aan een plan van aanpak om brede welvaart beter te verankeren in de begrotingssystematiek van de overheid. De aanvrager stelt dat de voorgenomen opleiding wil inspelen op deze maatschappelijke ontwikkeling door economen op te lijden die een bijdrage kunnen leveren aan het maken van beleid voor multidimensionele vraagstukken. De commissie constateert dat de voorgenomen opleiding studenten opleidt tot een dergelijk type econoom door middel van de mogelijke specialisaties in de opleiding.

De aanvrager kijkt daarnaast ook naar het belang van brede welvaart in een internationaal kader. Hierbij refereert de aanvrager onder andere aan de Sustainable Development Goals (SDGs) zoals deze zijn uitgezet door de Europese Commissie en zijn besproken in het door de aanvrager aangehaalde persbericht 'Sustainable Development: EU sets out its priorities' (22 november 2016) en rapport 'Sustainable development in the European Union Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context' (2022) van de Europese Commissie. De SDGs representeren immateriële doelen die door de aanvrager worden gerelateerd aan het concept brede welvaart. De aanvrager geeft aan dat de internationale context belangrijk is voor de voorgenomen opleiding omdat een groot deel van de maatschappelijke problemen op het gebied van brede welvaart (zoals klimaatverandering, migratie en ongelijkheid) alleen opgelost kunnen worden op internationaal niveau. Ter ondersteuning verwijst de aanvrager ook naar het rapport 'Kleur bekennen voor een stabiele en veerkrachtige Europese Economie' van de Rijksoverheid (2021), waarin mogelijk beleidsopties uiteen worden gezet die leiden tot een brede welvaart in lijn met de

visie van de EU. De aanvrager stelt dat het van belang is om studenten al tijdens hun bachelor kennis te laten maken met deze perspectieven als Nederland op internationale schaal een rol wil blijven spelen in beleidsdiscussies. De commissie volgt de aanvrager in deze stelling.

De aanvrager stelt verder dat brede welvaart ook een meerwaarde heeft voor het bedrijfsleven. Hiervoor verwijst de aanvrager naar het rapport 'Ondernemen voor brede welvaart: Naar nieuw Rijnlands samenspel' van VNO-NCW en MKB-Nederland (2021, p. 4-5), waarin wordt uitgewerkt hoe ondernemerschap met oog voor brede welvaart kan bijdragen aan een samenleving waar iedereen kan profiteren van welvaart. De mogelijkheden hiertoe worden volgens de bron beperkt door transities op het gebied van digitalisering, duurzaamheid en demografie. Verder stelt de bron dat, als het bedrijfsleven geen verantwoordelijkheid neemt in het helpen aanpakken van deze problemen, dit resulteert in (verdere) polarisatie en spanningen tussen politiek, bedrijfsleven en samenleving. De aanvrager stelt dat dit spanningsveld centraal staat in de voorgenomen opleiding en dat afgestudeerden een actieve rol kunnen spelen bij het implementeren van brede welvaart in het Nederlandse bedrijfsleven. De commissie volgt de aanvrager in deze stelling.

Ten slotte gaat de aanvrager in op het belang van vernieuwing binnen het economisch onderwijs. De aanvrager stelt op basis van onder meer het rapport 'Thinking like an economist?: A quantitative analysis of economics bachelor curricula in the Netherlands' van Tielemans *et al.* (2017, p. 7) en het artikel 'Transformatie-agenda voor economie en bedrijfskunde' van Verhoef *et al.* (20 december 2022) dat het economisch onderwijs vernieuwd moet worden om beter aan te sluiten op de uitdagingen van de 21e eeuw en zodat het onderwijs beter aansluit op de eisen die de samenleving en het wetenschapsbeleid aan de discipline stellen. De aanvrager stelt dat het programma van de voorgenomen opleiding aansluit aan deze behoefte aan een bredere visie binnen de economische opleidingen. De commissie volgt de aanvrager in dit betoog en constateert dat deze bronnen blijk geven van een maatschappelijke behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De commissie concludeert dat de aanvrager reeds op grond van het bovenstaande heeft aangetoond dat er een maatschappelijke behoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Economics & Society.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 30/01/2023 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van de Universiteit Leiden om de wo bachelor Economics & Society in Den Haag aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Op 10/02/2023 is er een negatieve zienswijze ingediend door De Haagse Hogeschool. Zij geeft hierin aan dat er voor de indiening van de voorgenomen opleiding afstemming is geweest met de aanvrager, maar dat de Haagse Hogeschool na de indiening van de aanvraag heeft geconcludeerd dat de volledige uitwerking van het programma en de Engelstaligheid tot een andere conclusie hebben geleid. De Haagse Hogeschool acht op basis van deze informatie de door haar aangeboden hbo bacheloropleidingen Bestuurskunde/Overheidsmanagement, International Public Management, International Business en European studies verwant aan de voorgenomen opleiding. De laatste twee bieden ook een driejarige variant aan voor vwo-scholieren. De Haagse Hogeschool vergelijkt de situatie met die rondom de eerder in Den Haag door de aanvrager gestarte opleidingen Security Studies en International Studies, waarvan de Haagse Hogeschool stelt dat deze een negatief effect hebben gehad op de instroom in haar opleidingen. De Haagse Hogeschool heeft hiervoor geen nadere onderbouwing (e.g. instroomcijfers) meegeleverd.

De CDHO heeft de aanvrager op de hoogte gesteld van de inhoud van de zienswijzen en de gelegenheid gegeven om binnen tien werkdagen na ontvangst van de zienswijze een reactie te

geven. De aanvrager heeft op 23/02/2023 een reactie op de zienswijze gegeven. De aanvrager verwijst hierin naar de afstemming die heeft plaatsgevonden met de Haagse Hogeschool en geeft aan verbaasd te zijn over de ingediende zienswijze. Daarbij stelt de aanvrager dat zij de verwantschap waar de Haagse Hogeschool als verwaarloosbaar beschouwt en dat zij van mening is dat er voldoende ruimte is in het bestaande aanbod om deze opleiding vorm te geven. Hiertoe geeft de aanvrager aan dat de voorgenomen opleiding primair moet worden gezien als een economie-opleiding, waar de door de Haagse Hogeschool genoemde opleidingen geen van allen een economische basis hebben. Verder stelt de aanvrager dat het uitstroomprofiel van de voorgenomen opleiding significant afwijkt van dat van de door de Haagse Hogeschool genoemde opleidingen. De aanvrager beargumenteert dat wo bachelorstudenten overwegend een wo masteropleiding gaan volgen, waar hbo bachelorstudenten veelal de arbeidsmarkt opstromen en niet (zomaar) toegang kunnen krijgen tot wo masteropleidingen. Dit is in de optiek van de aanvrager voldoende om te stellen dat de voorgenomen opleiding niet zou concurreren met de opleidingen van de Haagse Hogeschool.

De commissie stelt voorop dat zij voorstander is van een goede samenwerking tussen de instellingen en betreurt dat het beschreven overleg niet heeft geleid tot een voor beide partijen bevredigende uitkomst.

Verder stelt de commissie dat volgens de systematiek van de Regeling hbo bacheloropleidingen en wo bacheloropleidingen niet verwant aan elkaar worden geacht omdat zij een andere instroomdoelgroep en een ander uitstroomprofiel hebben. De opleidingen van de Haagse Hogeschool zouden dus, ook bij sterke inhoudelijke overlap, niet verwant worden geacht aan de voorgenomen opleiding. Wat betreft de negatieve effecten op de driejarige trajecten voor vwo-studenten constateert de commissie dat de Haagse Hogeschool geen onderbouwing heeft gegeven van de veronderstelde negatieve effecten op de instroom. De commissie kent als zodanig geen gewicht toe aan dit argument van de Haagse Hogeschool.

De commissie stelt op basis van de afbakening die de aanvrager heeft aangeleverd vast wat het verwante aanbod van de aangevraagde opleiding is. Verwante opleidingen komen inhoudelijk sterk overeen en leiden op tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Verder worden de instroomdoelgroep en de onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) meegewogen bij de afbakening.

De aanvrager acht de volgende wo bacheloropleidingen "meest verwant" aan de voorgenomen opleiding: Economie (Tilburg University) en Economie en Beleid (Wageningen University). Daarnaast acht de aanvrager de volgende wo bacheloropleidingen aanverwant aan de voorgenomen opleiding: Economie en Bedrijfseconomie (aangeboden door zeven instellingen), Economics and Business Economics (Universiteit van Amsterdam), Philosophy, Politics and Economics (Universiteit Utrecht en Vrije Universiteit Amsterdam) en Politics, Psychology, Law and Economics (Universiteit van Amsterdam).

De aanvrager gebruikt in het dossier de term "meest verwant". Deze woorden worden door de commissie begrepen als vergelijkbaar met de door de commissie gebruikte term "sterk verwant".

De commissie is van mening dat de volgende door de aanvrager genoemde wo bacheloropleidingen sterk verwant zijn aan de voorgenomen opleiding: Economie (Tilburg University) en Economie en Beleid (Wageningen University). De commissie is verder van mening dat de door de aanvrager aanverwant geachte wo bacheloropleiding Economie en Bedrijfseconomie (aangeboden door zeven instellingen) ook sterk verwant is aan de voorgenomen opleiding omdat de inhoudelijke overlap wat betreft economie zeer groot is en de in- en uitstroomprofielen van de opleidingen sterk overeen komen. De instroom van de sterk verwante opleidingen is in de afgelopen vijf jaar gestegen (zie Tabel 5).

De commissie is van mening dat de volgende door de aanvrager genoemde opleidingen

aanverwant zijn aan de voorgenomen opleiding: Economics and Business Economics (Universiteit van Amsterdam), Philosophy, Politics and Economics (Universiteit Utrecht en Vrije Universiteit Amsterdam) en Politics, Psychology, Law and Economics (Universiteit van Amsterdam). De commissie is verder van mening dat de wo bacheloropleiding Fiscale Economie (Erasmus Universiteit Rotterdam, Tilburg University, Universiteit Maastricht en Universiteit van Amsterdam) ook aanverwant zijn aan de voorgenomen opleiding omdat er inhoudelijk enige overlap bestaat op het economisch vlak en studenten ten dele worden opgeleid voor vergelijkbare beroepen. De instroom van de aanverwante opleidingen is in de afgelopen vijf jaar gestegen (zie Tabel 5).

De commissie neemt de instroom in het onbekostigde onderwijsaanbod (voor zover dit er is) niet mee in de onderstaande overweging omdat deze bij de commissie niet bekend is.

Tabel 5: Instroom eerstejaarsstudenten in verwant voltijd bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'17-'18	'18-'19	'19-'20	'20-'21	'21-'22
B Economie (56401)	Tilburg University (21PN), Tilburg	51	96	93	100	130
B Economie en Bedrijfseconomie (50950)	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	959	985	933	997	1204
	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM), Nijmegen	238	323	286	252	263
	Rijksuniversiteit Groningen (21PC), Groningen	424	419	433	479	452
	Tilburg University (21PN), Tilburg	162	160	160	213	137
	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	277	395	506	476	429
	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht	295	393	431	534	482
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam	172	181	208	192	242
B Economie en Beleid (50101)	Wageningen University (21PI), Wageningen	64	53	48	31	38
B Economics and Business Economics (59318)	Universiteit van Amsterdam (21PK), Amsterdam	627	643	624	725	782
B Fiscale Economie (56402)	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE), Rotterdam	142	117	117	113	109
	Tilburg University (21PN), Tilburg	102	96	85	96	94
	Universiteit Maastricht (21PJ), Maastricht	40	43	32	37	32
	Universiteit van Amsterdam (21PK), Amsterdam	89	78	67	74	75
B Philosophy, Politics & Economics (54999)	Universiteit Utrecht (21PD), Utrecht		67	61	78	76
B Philosophy, Politics and Economics (54999)	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL), Amsterdam	90	89	99	105	96
B Politics, Psychology, Law and Economics (59312)	Universiteit van Amsterdam (21PK), Amsterdam	225	204	222	212	226
Totaal Instroom		3957	4342	4405	4714	4867

Bron: DUO

De aanvrager verwacht dat 100 tot 150 studenten per jaar zullen instromen en stelt dat dit eenvoudig te realiseren is op basis van de algehele studentenpopulatie in Den Haag en het vernieuwende karakter van de opleiding. Ook stelt de aanvrager dat de samenwerking met de Erasmus Universiteit Rotterdam, die een goede reputatie heeft op het gebied van economisch onderwijs, bij zal dragen aan een solide instroom. De commissie acht de prognose die door de aanvrager is gegeven realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen wo

bachelor Economics & Society wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er enige ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie stelt hierbij vast dat de maatschappelijke behoefte aan economen met kennis van brede welvaart dermate onderscheidend is van het bestaande aanbod dat hierdoor ruimte bestaat voor de voorgenomen opleiding.

Vestiging van de opleiding in Den Haag heeft mogelijk negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod omdat de verwante opleidingen Economie en Bedrijfseconomie en Fiscale Economie in het nabijgelegen Rotterdam zijn gevestigd. De commissie is echter van mening dat de voorgenomen opleiding geen onevenredig negatief effect zal hebben op de instroom van deze opleidingen omdat deze substantieel genoeg is om enige krimp op te kunnen vangen.

De commissie concludeert dat er enige ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de wo bachelor Economics & Society te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek. De commissie adviseert daarbij de toestemming te beperken tot de voltijdvariant op grond van de bevoegdheid in art. 6.2 lid 3 WHW.

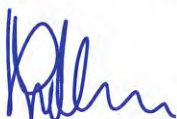
Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie merkt op dat hierboven is geconstateerd dat de voorgenomen wo bachelor Economics & Society sterke verwantschap vertoont met een aantal bestaande opleidingen. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de naam van de voorgenomen opleiding aan te laten sluiten bij de reeds geregistreerde opleidingsnamen zoals Economie of Economie en Beleid. Gelet op het feit dat de voorgenomen opleiding Nederlandstalig is adviseert de commissie met klem om een Nederlandstalige opleidingsnaam te voeren.

Daarnaast heeft de commissie geconstateerd dat de aanvrager de wo bachelor Economics & Society in het Croho onderdeel Economie wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naamkeuze en Croho indeling

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeziers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeziers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.